

Hundar får också cancer. En tidig upptäckt kan rädda liv

Hundar får cancer i ungefär samma utsträckning som människor. Genom att tidigt behandla en cancersjukdom kan man ofta rädda livet på människans bästa vän.

Samma cancerformer som drabbar människor drabbar även hundar och dessutom i ungefär samma utsträckning. Idag upptäcks cancersjukdomar ofta när det är för sent att behandla.

Tidigare behandlades inte cancer hos hundar, men idag är ofta behandlingarna liknande de som används för människor, det vill säga strålning, cellgiftsbehandling och operation. Chansen att behandlingen är framgångsrik ökar markant med tidig diagnos.

Bengt Åstrand, som står bakom diagnostikföretaget Alertix, berättar:

- Vi håller på att ta fram ett snabbtest som man kan ha som hjälp vid diagnos och behandling av cancer hos hundar. Tanken är att det ska användas av veterinärer. Vi är just nu i en produktutvecklingsfas samt har påbörjat

kliniska studier för att kunna berätta för veterinärer hur de kan använda testet vid olika cancersjukdomar. Snabbtestet beräknas vara klart om 1-2 år.

- Våra kundundersökningar visar att hundägare är väl medvetna om risken för cancer och en tredjedel svarar att de har egen erfarenhet av cancersjukdomar hos sin hund.

Testet som är ett blodprov indikerar onormalt hög celltillväxt i kroppen vilket ju förknippas med cancersjukdomar. Det är tidigare välkänt inom vetenskapen att biomarkören tyrosinaminokinas-1 ger en riskindikation för olika cancersjukdomar, men ingen har tidigare lyckats göra ett snabbtest som är kliniskt användbart. Tanken med testet är att man ska kunna ta ett vanligt blodprov på sin hund hos veterinären, som sätter en liten mängd på en teststicka och sedan avläser resultatet på plats. Man kan därför få svar på testet medan man fortfarande är kvar på veterinärkliniken och det krävs väldigt små mängder blod. Testet ställer inte en diagnos för en viss cancersjukdom, utan ger utslag som en biomarkör för onormal celltillväxt. Vet man inte vilken cancerform hunden har så tar man reda på det ifall hunden har förhöjda värden.

- Den stora fördelen är att få veta om risken för en cancersjukdom innan den kan diagnosticeras på annat sätt.

Redan tidigt när det finns en ökad celltillväxt frigörs det här proteinet ut i blodbanan så att man kan mäta det, berättar Bengt Åstrand.

Testet kan också användas för att försöka utesluta cancer ifall hunden har oklara symtom utan någon känd anledning. Ett annat viktigt sätt att använda testet är under en cancerbehandling så man vet om behandlingen är verkningsfull. Efter genomgången behandling kan testet också användas för uppföljning, så att man kan försäkra sig om att sjukdomen inte har kommit tillbaka.

Bakom forskningen som ligger till grund för diagnosverktyget står forskare och veterinärer, professorerna Staffan Erikssons och Henrik Rönnerbergs forskargrupper, på SLU i Uppsala.

- På vårt labb i Uppsala gör vi kliniska analyser och nu jobbar vi för att en färdig produkt ska tas fram av en kommersiell tillverkare. Utvecklingsarbetet ser mycket lovande ut. Vi har också fått medel från Vinnova för att göra kliniska studier av hur testet fungerar vid olika cancersjukdomar, vilket vi gör tillsammans med ett amerikanskt universitet. Vi försöker just nu få fram mer kunskap om nyttan med testet och hur man kan använda det vid olika cancersjukdomar, säger Bengt.

Det nya diagnostikverktyget hoppas

man kommer att kunna ingå i smådjursveterinärernas rutiner när det lanseras. Att använda diagnostiska tester faller vanligen inom ramen för hundförsäkringar och att kunna få ett besked om en cancerbehandling fungerar eller ej är en viktig vägledning i veterinärernas arbete.

I dagsläget fokuserar Alertix på utvecklingen av snabbtestet för hundar men testet kan i framtiden även användas på andra djur.

- Cancersjukdomar hos katter är också vanligt och kan vara en utmaning för veterinärerna att ta om hand. Vårt test är framtaget specifikt för hundar men proteinet finns även i blodet hos andra djur som katter och hästar. Vi har rättigheterna för den veterinärmedicinska tillämpningen och kan utöka produktens användningsområde efterhand. Redan idag har vi efterfrågan från veterinärer och laboratorier i olika delar av världen, så vi ser en internationell marknad framför oss, avslutar Bengt Åstrand.

Skribent: Anna Bjärenäs